

Број/Број: 01,02,03,03/11,04/1-05-313/10
Сарајево/Sarajevo, 27. 10. 2010.

ИЗВЈЕШТАЈ СА ШЕСТОГ ФОРУМА САВЈЕТА ЕВРОПЕ ЗА БУДУЋНОСТ ДЕМОКРАТИЈЕ, ЈЕРЕВАН, 19-21. ОКТОБРА 2010.

Шести Форум Савјета Европе за будућност демократије одржан је у Јеревану, Република Јерменија, од 19. до 21. октобра 2010. године. Тема овогодишњег форума била је „Перспективе 2020: Демократија у Европи – принципи и изазови“. У име Делегације ПСБиХ, на Форуму су учествовали Младен Иванић, члан Делегације ПСБиХ у ПС Савјета Европе, Алма Чоло, замјеник члана Делегације, и Едина Хрњић, секретар Делегације. Форум је окупио велики број учесника: владине представнике, парламентарце, представнике локалних и регионалних власти, цивилног друштва и академских заједница.

У различитим фазама одржавања Форума, учесницима су се обратили: Торбјорн Јагланд, генерални секретар Савјета Европе, Вук Јеремић, министар спољних послова Србије, Зоран Петров, замјеник министра спољних послова Македоније, Ђани Букикио, предсједник Венецијанске комисије, Џон Прескот, замјеник предсједника Парламентарне скупштине Савјета Европе, Јан Микалеф, предсједник Конгреса локалних и регионалних власти СЕ, Жан Мари Хејт, предсједник Конференције невладиних организација и други.

Циљ Форума за будућност демократије, који је успостављен на трећем самиту шефова држава и влада у Варшави 2005. године, јесте промовисање, јачање и развој демократије. Форум у Јеревану бавио се принципима демократског управљања, уз анализу примјене тих принципа и њихових посљедица на савремене политичке и друштвене изазове у државама чланицама Савјета Европе. У сврху боље анализе принципа демократског управљања, Форум је подијељен на три подтеме у оквиру којих су одржаване паралелне радионице. Подтеме Форума:

- Право и демократија (Радионица А: Утицај европске судске праксе на обликовање демократије; Радионица Б: Треба ли да постоји право на демократију“)
- Институције и демократско управљање (Радионица А: Демократија и представљање; Радионица Б: Демократија и глобално управљање)
- Жива демократија (Радионица А: Одрживе заједнице за „живу“ демократију; Радионица Б: Демократска политичка култура: "кисисен" демократије).

Делегација ПСБиХ учествовала је у радионицама *Демократија и представљање* и *Демократија и глобално управљање*. Неки од општих закључака ових радионица су: када су у питању изазови за демократију, нема подјеле на „исток“ и „запад“ – земље средње и источне Европе суочавају се са истим изазовима као и земље западне Европе; образовање је од кључног значаја за разумијевање и учење о демократији; образовање је инвестирање у будућност и потребно је тражити нове форме за грађанско образовање; млади људи нису увијек у могућности да разумију темпо промјена које се дешавају нити како могу ући у

владине структуре и сами допринијети промјенама, те је због тога потребно развити тјешњу сарадњу, дијалог и партнерство са организацијама цивилног друштва; изражена је забринутост у вези са растом екстремизма, посебно у контексту растуће подршке политичким партијама које заговарају екстремизам; упућен је снажан апел медијима да штите јавни простор, те су изнесена и мишљења да би новинари требало да буду као државни службеници те да имају већу одговорност према јавности; Роми нису проблем појединачних држава, него питање цијеле Европе и потребно је размислити о категоризацији Рома као европске, а не националне мањине; потребно је наћи начин да се дјеловање Савјета Европе боље приближи грађанима, поготово имајући у виду растућу интернет заједницу, те би стога све сједнице СЕ требало приказивати на интернету.

Дискутујући о изазовима с којима се демократија суочава, учесници Форума идентификовали су неколико највећих изазова: климатске промјене, финансијску кризу, корупцију, безбједносне пријетње. Нагласили су да искључивање људи из демократског процеса нужно води ка радикализацији друштва и то су оцијенили једним од већих изазова за демократију. У 21. вијеку, према оцјени учесника, дефиниција демократије не може се свести само на представљање, него мора укључивати и партиципацију и директну демократију. Оно што би Савјет Европе могао урадити како би одговорио на постављене изазове јесте да буде одлучан и конзистентан у обављању свог основног задатка, те да буде истински отворен за већи број актера.

Закључке са све три радионице и закључке укупног Форума изнио је Давит Харутјунајан, предсједавајући Делегације Јерменије у Парламентарној скупштини Савјета Европе. Међу њима издвајамо:

- Демократија не може бити наметнута силом, она мора доћи из самог друштва;
- Представљање не може више бити једини израз демократије – потребна је већа интеракција између грађана и влада;
- Интернет и модерне технологије омогућавају грађанима да учествују у политичком животу демократског друштва и имају велики потенцијал за јавно учешће;
- Потребно је истражити нове начине укључивања „не-грађана“ на локалном, регионалном, националном и европском нивоу, а учешће у политичком животу у локалној заједници треба сматрати основним људским правом;
- Националне државе су све мање у могућности да саме одлучују о својој судбини (растућа међународна повезаност);
- Грађани имају право да траже информације из различитих извора, а медији имају друштвену и демократску одговорност и не смију бити вођени једино тржишним силама;
- Радикалисти уништавају демократски систем, а узрок радикализму јесте недовољно учешће у политичком животу;
- Демократија не може бити одржива без постојања демократске политичке културе;
- Демократија је производ који никад није завршен;
- Све државе морају бити једнаке у извршавању прихваћених обавеза.

Извјештај припремила:

Едина Хрњић
Секретар Делегације ПСБиХ у ПССЕ

Достављено:

- колегијумима оба дома Парламентарне скупштине БиХ

- Комисији за спољне послове Представничког дома РСБиХ
- Комисији за спољну и трговинску политику, царине, саобраћај и комуникације Дома народа РСБиХ
- Делегацији у Парламентарној скупштини Савјета Европе
- Колегијуму Секретаријата РСБиХ
- Министарству иностраних послова БиХ